

Maszyny rolnicze: się dzieje

W przeszłości mieliśmy często do czynienia z różniącymi się opiniami na temat wymagań bezpieczeństwa maszyn rolniczych. Z jednej strony nawoływano do bezpośredniego stosowania wymagań zasadniczych zawartych w Załączniku I Dyrektywy Maszynowej. Z drugiej strony twierdzono, że przepisy te powinny być stosowane na podstawie oceny ryzyka, z uwzględnieniem szczególnych warunków występujących w rolnictwie oraz w odniesieniu do aktualnego stanu wiedzy.

W tym kontekście Komisja Ochrony Pracy i Normalizacji (KAN) zleciła wykonanie badania dotyczącego bezpieczeństwa maszyn rolniczych. Celem badania było opisanie obecnego stanu rzeczy normalizacji maszyn rolniczych oraz przeprowadzenie analizy zakresu, w jakim normy europejskie i międzynarodowe wspierają wymagania Dyrektywy Maszynowej. O głównych wynikach badania poinformowano już odpowiednie komitety normalizacyjne. Ustalono listę priorytetów we współpracy z grupą normalizacyjną do spraw rolnictwa, odpowiedzialną za ten obszar w Niemczech. Według ustaleń, badane normy mają zostać poddane rewizji we współpracy z grupami działającymi w obszarze bezpieczeństwa i higieny pracy. Proces ten będzie monitorowany i wspierany przez KAN.

Norbert Breutmann

Przewodniczący KAN

Federalne Zrzeszenie Niemieckich Organizacji Pracodawców

W NUMERZE

BEZPIECZEŃSTWO MASZYN ROLNICZYCH

- 2 Badanie KAN: jak bezpieczne są maszyny rolnicze?
- 3 Normalizacja w obszarze maszyn rolniczych
- 4 Bezpieczne maszyny w sektorze rolniczym

TEMATY WYDANIA

- 5 Unia Europejska przyjęła pakiet rynku wewnętrznego
- 6 Komisja Europejska popiera normalizację usług
- 7 Normy badań ochronników słuchu: o jedną za dużo

W SKRÓCIE

Niesatysfakcjonujące nowe rozporządzenie dotyczące wyrobów budowlanych
EUROSHNET organizuje III Europejską Konferencję
Coraz więcej niebezpiecznych wyrobów wykrywanych przez nadzór rynku

9 IMPREZY

Bezpieczeństwo maszyn rolniczych

Ze względu na swój przenośny charakter, maszyny rolnicze działają w bardzo różnych warunkach. Dlatego też transpozycja wymagań bezpieczeństwa zawartych w europejskiej Dyrektywie Maszynowej jest zadaniem złożonym. W tym wydaniu KANBrief przedstawiamy wyniki najnowszego badania dotyczącego bezpieczeństwa maszyn rolniczych przeprowadzonego przez Komisję Ochrony Pracy i Normalizacji, a także wybrane przykłady dobrych praktyk i wgląd w działalność normalizacyjną.

Badanie KAN: jak bezpieczne są maszyny rolnicze?

Technologia rolnicza to sektor w pełnym rozkwicie: w Niemczech w 2007 roku dochód w tym sektorze wzrósł o 12% osiągając poziom 5,8 miliardów euro. W 2008 roku spodziewany jest wzrost o kolejne 5%. Ponad 2 000 firm prezentowało nowe wyroby podczas największych na świecie targów maszyn rolniczych w Hanowerze w 2007 roku. Kierunek rozwoju to zaawansowane technologie: produktywność i wydajność zdają się być kluczowymi elementami. Jak w tym świetle poświęcić odpowiednio dużo uwagi zagadnieniom bezpieczeństwa i zdrowia w pracy?

Dzięki doświadczeniom nabytym podczas opiniowania projektów norm, KAN ma świadomość, jak różne mogą być opinie na temat koniecznych wymagań bezpieczeństwa dla maszyn rolniczych. Z jednej strony nawołuje się do bezpośredniego stosowania wymagań określonych w Załączniku I do dyrektywy maszynowej 98/37/WE dotyczących odpowiednio bezpiecznej odległości oraz ograniczania dostępu do ruchomych elementów maszyn. Z drugiej strony, niektórzy twierdzą, że zasadnicze wymagania zawarte w Załączniku I powinny być stosowane w oparciu o ocenę ryzyka i z uwzględnieniem szczególnych warunków panujących w sektorze rolniczym oraz aktualnego stanu wiedzy.

Dyskusje na ten temat prowadzone są również w innych państwach członkowskich Unii Europejskiej. Nasuwa się pytanie: w jakim zakresie normy międzynarodowe dotyczące maszyn rolniczych, które mają być przetransponowane do europejskiego zespołu norm, wspierają zasadnicze wymagania dyrektywy maszynowej?

Analiza postępu w normalizacji maszyn rolniczych

KAN zlecił przeprowadzenie badania aspektów bezpieczeństwa zawartych w normach dotyczących maszyn rolniczych¹. Przeanalizowano normy oraz projekty norm o największym znaczeniu dla sektora rolniczego, aby ocenić, uwzględniając najnowsze osiągnięcia techniki, zakres ich wsparcia dla zasadniczych wymagań zawartych w Załączniku I dyrektywy maszynowej 98/37/WE.

Na podstawie porównania wymagań zawartych w Załączniku I z przepisami zawartymi w normach, opracowano zalecenia przeprowadzenia rewizji niektórych rozdziałów norm. Z perspektywy bezpieczeństwa i higieny pracy zidentyfikowano sześć obszarów kluczowych:

- bezpieczne odległości
- osłony / systemy ochronne
- miejsca pracy, miejsca napraw i konserwacji, platformy i sposoby dostępu
- widoczność
- ryzyko związane z pęknięciem przewodów hydraulicznych
- lokalizacja sterowania

W wyniku badania KAN zaproponowano przepro-

wadzenie rewizji całego zespołu norm pod kątem ich zgodności z aktualnym stanem wiedzy. Zaproponowano również opracowanie normy podstawowej, którą będzie można stosować ogólnie do wszystkich maszyn rolniczych². W normie tej zawarte byłyby wymagania dyrektywy maszynowej. Norma ta stanowiłaby podstawę dla norm typu C dotyczących poszczególnych maszyn, do których, jako właściwe, włączono by szczególne warunki panujące w sektorze rolniczym, a także uwzględniono aktualny stan wiedzy. Normy typu C powinny dotyczyć wszystkich istotnych wymagań dyrektywy właściwej dla konkretnego wyrobu. Tylko wtedy producent, który stosuje zharmonizowaną normę europejską będzie mógł założyć, że jego wyrób spełnia zasadnicze wymagania dyrektywy (domniemanie zgodności).

Lobby BHP musi zwiększyć wpływ na działalność normalizacyjną

KAN zwróciło się z formalną prośbą do grupy normalizacyjnej działającej w obszarze inżynierii rolniczej w ramach komitetu normalizacyjnego ds. budowy maszyn (NAM) o przeprowadzenie rewizji norm. Lista poszczególnych norm i projektów norm, a także zalecenia dotyczące poszczególnych działań zawarta w Raporcie KAN nr 41 stanowią wsparcie praktyczne. Na podstawie danych statystycznych dotyczących wypadków w sektorze rolniczym³ opracowano listę priorytetów, na podstawie których można przeprowadzić rewizję norm.

Na działalność normalizacyjną w obszarze maszyn rolniczych można skutecznie wpływać, najpierw na poziomie krajowym, poprzez aktywne zaangażowanie delegatów specjalizujących się w tematyce bezpieczeństwa i higieny pracy. Organizacją, za pomocą której można wprowadzić zalecenia zawarte w badaniu do europejskiej i międzynarodowej normalizacji jest EUROSHNET (www.euroshnet.org). Sieć ta promuje ścisłą i skoordynowaną współpracę między grupami działającymi w obszarze bezpieczeństwa i higieny pracy na poziomie europejskim.

Rita Schlüter
schlueter@kan.de

¹ Raport KAN nr 41 „Bezpieczeństwo maszyn rolniczych”. Projekt realizowany przez niemiecki związek rolniczy (Deutsche Landwirtschaftsgesellschaft e. V. (DLG), Gross-Umstadt). Streszczenie w języku niemieckim, angielskim oraz francuskim, a także pełen tekst raportu w języku angielskim i niemieckim dostępne są na stronie www.kan.de

² Na podstawie normy PN-EN 1553:2002 Maszyny rolnicze. Maszyny rolnicze samobieżne, zawieszane, półzawieszane i przyczepiane. Wymagania wspólne dotyczące bezpieczeństwa oraz PN-EN ISO 4254-1:2006 Maszyny rolnicze - Bezpieczeństwo - Część 1: Wymagania ogólne

³ Źródło: Federalne Stowarzyszenie Branżowych Stowarzyszeń Zawodowych działających w obszarze rolnictwa (BLB)

Normalizacja w obszarze maszyn rolniczych

Zespół ds. norm z dziedziny inżynierii rolniczej działający przy Komitecie Normalizacyjnym ds. budowy maszyn Niemieckiego Instytutu Normalizacyjnego (DIN) jest odpowiedzialny za normalizację w obszarze ciągników i maszyn rolniczych. Jednym z głównych zadań zespołu jest określenie wzajemnego oddziaływania ciągników, sprzętu i systemów zarządzania w przedsiębiorstwach rolniczych, a wymagań technicznych i procedur badań w obszarze bezpieczeństwa pracy, bezpieczeństwa drogowego i ochrony środowiska.

Norbert Alt

Zespół ds. inżynierii rolniczej DIN

Normalizacja w obszarze inżynierii rolniczej ma nie tylko długą tradycję (od 1919 roku), lecz również spore osiągnięcia, jakim jest obszerny i wciąż aktualizowany zespół norm. Opublikowano ponad 300 norm międzynarodowych i około 70 norm europejskich. W obecnym planie pracy znajduje się ponad 90 zagadnień, nad którymi trwają prace, ponad połowa z nich dotyczy aspektów bezpieczeństwa. Liczba projektów odzwierciedla niesłabnącą potrzebę aktualnych norm wysokiej jakości, szczególnie w obszarze nowych technologii i jest jednocześnie oznaką wysiłku włożonego przez zainteresowane strony (przemysł maszynowy, lobby BHP, związki rolnicze, instytuty badawcze, konsultantów i użytkowników), a także wyrazem uznania ze strony przemysłu.

Aby spełnić pokładane w nich nadzieje, normy z dziedziny inżynierii rolniczej muszą spełnić szeroki i zróżnicowany zakres wymagań, które bardzo często są trudne do pogodzenia. Wynika to na przykład z połączeń z innymi dziedzinami, różnic w warunkach pracy w polu, na drodze, czy też warunków środowiskowych. Następujące zagadnienia dotyczące aspektów bezpieczeństwa są priorytetowe w normalizacji:

- „integracja bezpieczeństwa” już na etapie projektowania maszyny, a także stosowanie mniej zawodnych materiałów, tak aby uniknąć późniejszych interwencji w konstrukcję maszyny
- ergonomiczne miejsca pracy, takie jak wygłuszone i wytłumione kabiny operatorów maszyn, klimatyzacja, a także wpływ oddziaływania człowiek-maszyna
- wydajność maszyn połączona ze zoptymalizowanymi wartościami konsumpcji materiałów (np. duże szerokości robocze, zautomatyzowane procesy), aby osiągnąć efektywność pracy.

Oprócz aspektów technicznych, normalizacja aspektów bezpieczeństwa musi spełniać wymagania związane z mandatem wydanym przez Komisję Europejską, na przykład przeprowadzenie oceny ryzyka, a także zostać zaakceptowana przez konsultanta CEN. Zgodność z wymaganiami można osiągnąć tylko poprzez konstruktywną, ukierunkowaną na osiągnięcie kompromisu współpracę między wszystkimi zainteresowanymi stronami. Ponad 150 ekspertów zaangażowanych jest w normalizację w obszarze inżynierii rolniczej na poziomie Europejskim. Ich zadaniem

jest nie tylko zapewnienie, aby wszystkie interesy zostały uwzględnione, lecz również, aby dostępne były wymagane kompetencje i środki. W rezultacie normy dotyczące bezpieczeństwa w rolnictwie mają znaczący udział w zmniejszeniu się częstotliwości i powagi wypadków w rolnictwie, a także w sprawnym i poprawnym wdrożeniu dyrektywy maszynowej. Wzrost w stosowaniu norm międzynarodowych (normy ISO) w dziedzinie inżynierii rolnictwa oraz ich transpozycji do przepisów krajowych w krajach spoza Unii Europejskiej, świadczy o ich jakości i uznaniu.

W badaniu KAN dotyczącym bezpieczeństwa maszyn rolniczych przeanalizowano normalizację z tego obszaru. Po przedstawieniu wyników badania zespołowi ds. norm z dziedziny inżynierii rolniczej w lutym 2008 roku, rada wykonawcza i doradca zespołu natychmiast zgodziła się zwrócić z zaleceniami zawartymi w wynikach badania. Po dyskusji przeprowadzonej w maju 2008 roku uzgodniono procedurę, a do Komitetów Technicznych zespołu ds. norm zwrócono się z prośbą o przedyskutowanie wskazanych fragmentów norm przy udziale przedstawicieli (krajowych) instytucji zajmujących się bezpieczeństwem i higieną pracy. Wyniki tej dyskusji zostaną ogłoszone w lutym 2009 roku.

Decydując się na przyjęcie Nowego Podejścia ustawodawcy europejscy podjęli świadomą decyzję korzystną dla instrumentów normalizacji, a więc i dla jej zasad: dostępu dla wszystkich zainteresowanych stron i demokratycznego, opartego na kompromisie systemu podejmowania decyzji. Zespół ds. norm z dziedziny inżynierii rolniczej udostępni wszystkim zainteresowanym stronom otwartą platformę do dyskusji. Zadaniem zespołu jest zapewnienie, aby wszystkie strony zaangażowane w proces normalizacyjny były reprezentowane w dyskusji i miały wpływ na jej wyniki, ponieważ tylko wówczas normalizacja będzie ważnym instrumentem legislacyjnym.

Norbert Alt
norbert.alt@vdma.org

Bezpieczne maszyny w sektorze rolniczym

Wraz z powstaniem niemieckiego Kodeksu Ubezpieczenia Wypadkowego, 120 lat temu, bezpieczeństwo maszyn rolniczych stało się kluczowym zagadnieniem dla niemieckich instytucji statutowego ubezpieczenia wypadkowego, których zadaniem jest zapobieganie wypadkom przy pracy. Bezpieczeństwo maszyn rolniczych nadal stanowi jeden z elementów działalności instytucji rolniczego ubezpieczenia wypadkowego. Dziś, działalność ta prowadzona jest w kontekście międzynarodowej działalności normalizacyjnej.

Martin Hartenbach

Federalne stowarzyszenie Branżowych Stowarzyszeń Zawodowych działających w obszarze rolnictwa

Fahrzeug- und Gerätetechnik Kipple, Erlenbach

Zasadniczym warunkiem stałej poprawy norm dotyczących bezpieczeństwa w technologii rolniczej jest poszukiwanie rozwiązań we współpracy z zaangażowanymi stronami. Producenci maszyn oraz stosujący je przedsiębiorcy, to strony z którymi współpracują Branżowe Stowarzyszenia Zawodowe działające w obszarze rolnictwa. Wymiana doświadczeń gwarantuje skuteczny i stały rozwój w opracowywaniu norm dotyczących bezpieczeństwa w dziedzinie technologii rolniczej.

W przeszłości ważne informacje na temat projektowania bezpiecznych maszyn rolniczych można było odnaleźć w przepisach dotyczących prewencji wypadkowej opracowywanych przez Branżowe Stowarzyszenia Zawodowe działające w obszarze rolnictwa. Teraz informacje te zawarte są w normach. W wyniku opracowywania projektów norm dla maszyn rolniczych (seria DIN 11000), opracowywane są również wymagania we współpracy z producentami. Wraz z przesunięciem tej działalności na poziom europejski i międzynarodowy, za które całkowicie odpowiedzialne są CEN oraz ISO, zwiększyła się liczba zaangażowanych stron, a zróżnicowanie warunków pracy w rolnictwie na całym świecie uwarunkowało różne podejścia do filozofii bezpieczeństwa. Cele stron zaangażowanych w działalność normalizacyjną znajdują się obecnie pod wpływem zdecydowanie różnych czynników, co czasami pozwala na osiągnięcie porozumienia wyłącznie na podstawie najmniejszego wspólnego mianownika. Raport KAN nr 41, który przedstawiony jest w tym wydaniu KANBrief, pokazuje, że z punktu widzenia lobby działającego na rzecz bezpieczeństwa i higieny pracy, rozwiązania te nie zawsze są właściwe.

Dobre rozwiązania

Branżowe Stowarzyszenia Zawodowe działające w obszarze rolnictwa, które pełnią funkcję instytucji ubezpieczenia wypadkowego oraz jednostkę przyznającą znak GS, są również zaangażowane we współpracę z producentami wyrobów, które są nie tylko zaprojektowane w zgodzie z wymaganiami europejskich dyrektyw i norm, lecz dzięki elementom bezpieczeństwa wyróżniają się na tle innych, konkurencyjnych wyrobów.

Przykład 1: mieszarki pasz

Norma PN-EN 703:2006 wymaga, aby strefa pracy narzędzi do ładowania była widoczna. Rozwiązania przyjęte przez producentów w tym zakresie różnią się. Jednym z dobrych rozwiązań jest za-

stosowanie systemu nadzoru wizyjnego (CCTV), ponieważ zapewnia on dobrą widoczność obszaru z tyłu pojazdu podczas cofania. Mimo tego, iż kompromisy, które osiągnięto podczas opracowywania normy pokazują, że temat mieszarek nadal jest zagadnieniem kontrowersyjnym, udało się opracować rozwiązania, które zapewniają bezpieczeństwo użytkownikowi wyrobu.

Przykład 2: opryskiwacze

W niektórych przypadkach rozpylacze wyposażone są w kosz zasypowy który zdecydowanie ułatwia przygotowanie preparatu i napełnianie. Mimo, że nie jest to wymagane przez normę PN-EN 907:2002, zastosowanie kosza zasypowego to krok we właściwym kierunku, aby zmniejszyć ryzyko wynikające z niewłaściwego zachowania podczas przygotowywania preparatu, mieszania i czyszczenia.

Nagroda prewencji dla bezpiecznych wyrobów

W gęsto zalesionych częściach Niemiec często używa się piły do drewna opałowego. Stosowanie tych maszyn jest przyczyną wypadków, niekiedy bardzo poważnych, spowodowanych słabą ochroną dostępu do ostrza. Na zdjęciu przedstawione jest dobre rozwiązanie tego problemu. Podczas cięcia izoluje ona operatora i nie pozwala ani jemu ani jego pomocnikowi na kontakt z ostrzem. Wydajność cięcia tych pił jest tak duża, że operator nie będzie próbował zdemontować osłon bezpieczeństwa, aby przyspieszyć proces cięcia.

Piła ta została nominowana przez BLB (federalne stowarzyszenie Branżowych Stowarzyszeń Zawodowych działających w obszarze rolnictwa) do nagrody prewencji. Za pomocą nagród BLB próbuje zmotywować producentów do opracowywania bezpiecznych i praktycznych wyrobów, które wyprzedzają nawet normy.

Martin Hartenbach
martin.hartenbach@bv.lsv.de

Unia Europejska przyjęła pakiet rynku wewnętrznego

25 lutego 2008 r. Parlament Europejski w pierwszym czytaniu przyjął pakiet rynku wewnętrznego. Pakiet zawiera rozporządzenie europejskie dotyczące akredytacji i nadzoru rynku oraz rozporządzenie o wzajemnym uznawaniu przez państwa członkowskie wyrobów nie objętych harmonizacją. Ponadto decyzja Parlamentu Europejskiego i Rady ustala sposób, w jaki rynek wewnętrzny ma być spójnie regulowany w przyszłości.

Tekst pakietu rynku wewnętrznego, wynegocjowany wspólnie przez Parlament Europejski, Komisję Europejską i Radę Unii Europejskiej, wymaga teraz tylko akceptacji Rady, która spodziewana jest pod koniec czerwca. Rozporządzenie o wzajemnym porozumieniu może wówczas wejść w życie, a pozostałe dwa instrumenty prawne w 2010 roku. Zakaz stosowania znaku GS został tymczasowo odroczonej dzięki niewielkiej poprawce w tekście.

Rozporządzenie dotyczące akredytacji i nadzoru rynku

Celem tego rozporządzenia jest zapewnienie lepszego wdrożenia, za pomocą akredytacji i nadzoru rynku, przepisów dotyczących bezpieczeństwa, określonych w różnych dyrektywach. Liczba wyjątków, które zostały pierwotnie przewidziane w obszarze nadzoru rynku, została znacząco zmniejszona. Rozporządzenie obecnie dotyczy również wyrobów konsumpcyjnych.

Europejskiej współpracy na rzecz akredytacji (EA) zostanie powierzona większa rola w promocji jasnego systemu zorientowanego na jakość, za pomocą którego można będzie ocenić kompetencje jednostek prowadzących ocenę zgodności. W przypadku niektórych wyrobów, jednostki notyfikowane monitorują wyrób pod kątem zgodności z wymaganiami dyrektywy, jeśli otrzymały takie zlecenie od producenta. W przyszłości będą one musiały posiadać akredytację na poziomie krajowym. W przeszłości tego typu akredytacja nie była regulowana na poziomie europejskim, mimo iż ma ona duże znaczenie dla właściwego funkcjonowania rynku wewnętrznego. W każdym państwie członkowskim w przyszłości będzie mogła być tylko jedna jednostka akredytacyjna, tak więc niemiecki system akredytacji, który jest raczej złożony, musi zostać zmodyfikowany.

Aby zwiększyć wiarygodność znaku CE, wyroby które zakwalifikowano, jako nie spełniające wymagań, muszą być wycofane z rynku. Państwa członkowskie są zobowiązane do przeprowadzenia rewizji skuteczności środków, które są w tym celu stosowane. Muszą one opracować, opublikować, wdrożyć i regularnie aktualizować programy nadzoru rynku. W planach jest również rozszerzenie i zintensyfikowanie współpracy na poziomie europejskim, która będzie wspierana siłami Komisji Europejskiej.

Wzmocnienie wzajemnej uznawalności

Dla dużej części wyrobów obecnych na rynku wewnętrznym przepisy techniczne nie są zharmonizowane przez dyrektywy europejskie. W takich przypadkach stosowana jest „zasada wzajemnej uznawalności”. Według niej wyrób zaakceptowany w jednym państwie członkowskim UE musi zostać zaakceptowany przez pozostałe państwa członkowskie.

Rolą drugiego rozporządzenia w pakiecie rynku wewnętrznego jest wzmocnienie tej zasady oraz zlikwidowanie barier w handlu poprzez odwrócenie sposobu udowadniania zgodności. Instytucje państw członkowskich będą musiały przedstawić sensowny powód, na podstawie którego wymagają modyfikacji wyrobu, który już został zaakceptowany do obrotu w innym kraju. Z przepisów tych skorzystają szczególnie małe i średnie przedsiębiorstwa, ponieważ nie będą musiały udowadniać zgodności z różnymi przepisami krajowymi za każdym razem, kiedy będą chciały wprowadzić produkt na rynek. W wyniku tych decyzji również normalizacja europejska powinna zyskać na znaczeniu, nawet poza obszarem zharmonizowanych dyrektyw.

Jasne zasady rynku wewnętrznego

Decyzja dotycząca przejrzystych zasad na rynku wewnętrznym jest podstawą do ustalenia „wspólnych ram dla marketingu wyrobów”, tak aby przyszłe akty prawne były tak spójne, jak tylko jest to możliwe i aby można było uniknąć istniejących różnic oraz sprzeczności. Podstawowe definicje, takie jak wprowadzenie na rynek, producent, dystrybutor, importer, normy zharmonizowane, które występują wirtualnie we wszystkich przepisach rynku wewnętrznego, zostały zharmonizowane. Obowiązki importerów i producentów zostały rozszerzone w nowych lub zmienionych przepisach Komisji Europejskiej, tak aby ułatwić nadzór rynku i poszerzyć zakres działania instytucji krajowych. Procedury (sprzeciw formalny, klauzula bezpieczeństwa, itd.) zostały również określone. W obszernym aneksie można również znaleźć różne procedury oceny zgodności.

Corado Mattiuzzo
mattiuzzo@kan.de

Komisja Europejska popiera normalizację usług

Usługi dla przedsiębiorstw i sektor usług takich jak transport, energia, telekomunikacja, turystyka i rekreacja stanowią około 70% zatrudnienia w Unii Europejskiej. Komisja Europejska określiła ostatnio rosnącą potrzebę rozwoju normalizacji usług, aby wspierać pełne funkcjonowanie rynku wewnętrznego. W odpowiedzi na mandat Komisji Europejskiej CEN zidentyfikował 11 obszarów priorytetowych dla dalszego działania.

Andreea Gulacsi

Menadżer CEN do spraw programu "Nowe możliwości normalizacji"

Rola normalizacji w tworzeniu rynku wewnętrznego została uznana w 2006 roku przez europejską dyrektywę dotyczącą usług na rynku wewnętrznym (2006/123/WE)¹. Dyrektywa ta zachęca do opracowywania norm europejskich, aby ułatwić kompatybilność pomiędzy usługami, jakością świadczonych usług i informowanie odbiorców. Wspierając wewnętrzny rynek usług Europejski Komitet Normalizacyjny (CEN) stworzył komitety projektowe, aby opracować normy europejskie w obszarze usług pocztowych, konserwacji, zarządzania obiektami, turystyki, nieruchomości, usług wspierających przedsiębiorstwa, centrów obsługi klienta, usługi specjalistów w zakresie leczenia słuchu, zarządzania i consultingu, itd.² Zdając sobie sprawę wagi sektora usług, CEN powołał również horyzontalną grupę roboczą CEN BT/WG 163, która stanowi „think tank” w dziedzinie normalizacji usług.

Szerokie podejście

Pomimo że w ciągu ostatnich lat opracowano normy dla niektórych sektorów usług, większość zaangażowanych stron nadal nie jest świadoma istniejących rozwiązań normalizacyjnych i płynących z nich korzyści. W celu zbadania możliwości normalizacji w sektorze usług Komisja Europejska i EFTA w październiku 2003 roku wydały mandat programowy M/340 dla CEN, CENELEC i ETSI, zlecając opracowanie programu pracy normalizacyjnej. W raporcie przedstawionym przez CEN w odpowiedzi na mandat podkreślono potrzebę zastosowania strategicznego podejścia do opracowania normalizacji w obszarze usług, tak aby działania te były bardziej ustrukturalizowane.

Wraz z drugim mandatem programowym (M/371), wydanym w lipcu 2005 roku, Komisja Europejska zwróciła się z prośbą do CEN o złożenie projektów sektorowych lub horyzontalnych, które analizowałyby dogłębnie poszczególne obszary, dziedziny przemysłu lub procesy. W grudniu 2006 roku CEN zaproponował jedenaście projektów dotyczących wykonalności i podnoszenia świadomości, w realizację których zaangażowano dziewięć krajowych instytucji normalizacyjnych i które zostały zaakceptowane przez Komisję Europejską i EFTA³.

Projekt horyzontalny

- Międzysektorowe badanie wykonalności normalizacji w sektorze usług

Projekty ukierunkowane na przedsiębiorstwa

- Usługi doradcze w zakresie inżynierii
- Normy dla outsourcingu
- Normy dla outsourcingu w zakresie technologii informacyjnych
- Usługi świadczone w recepcji, przy powitaniu gości w firmach
- Usługi rekrutacyjne
- Usługi w zakresie rekreacyjnej żeglugi morskiej: usługi handlowe, konserwacja i wypożyczanie żaglówek i łodzi motorowych

Projekty ukierunkowane na konsumenta

- Usługi związane z dostępem do transportu i turystyki
- Usługi dla osób starszych i niepełnosprawnych
- Usługi w domach spokojnej starości
- Usługi świadczone rezydentom

Celem projektu CHES⁴ jest ocena wykonalności ogólnego, a nie ukierunkowanego na sektor podejścia do europejskiej normalizacji w sektorze usług. Tematyką projektu są również aspekty bezpieczeństwa podczas świadczenia usług, z naciskiem na bezpieczeństwo klientów, a nie ochronę bezpieczeństwa i zdrowia dostawcy usług. Zidentyfikowano trzy sektory usług najbardziej istotne pod względem bezpieczeństwa klientów: ochrona zdrowia, turystyka i rekreacja oraz transport pasażerski.

Projekty realizowano z użyciem uzgodnionej uprzednio metodologii, w tym analizy wtórnych źródeł danych w celu identyfikacji krajowej, europejskiej lub międzynarodowej działalności normalizacyjnej, bezpośrednie wywiady z przedstawicielami zainteresowanych stron z krajów UE oraz współpracę z właściwymi Dyrekcjami Generalnymi Komisji Europejskiej. Raport z mandatu programowego M/371 zostanie przedstawiony Komisji Europejskiej oraz EFTA we wrześniu 2008 roku.

Wstępne wyniki pokazują, że zostaną opracowane zalecenia w kwestii polityki normalizacyjnej i programów pracy na poziomie europejskim i międzynarodowym. Oczekuje się, że przy wsparciu zaangażowanych stron na początku 2009 roku będzie można przedstawić europejskie programy pracy w obszarze normalizacji.

Andreea Gulacsi
andreea.gulacsi@cen.eu

¹ Dyrektywa 2006/123/WE Parlamentu Europejskiego i Rady dotycząca usług na rynku wewnętrznym
<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:32006L0123:PL:NOT>

² Więcej informacji dostępnych jest na stronie www.cen.eu/cenorm/sectors/sectors/services/workprogramme.asp

³ www.cen.eu/cenorm/sectors/nbo/value/index.asp

⁴ www.chesss.eu

Normy badań ochronników słuchu: o jedną za dużo

W Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej znajdują się odniesienia do dwóch norm dotyczących środków ochrony indywidualnej, zgodnych z dyrektywą 89/686/EWG, w których opisano procedury badań nauszników przeciwhałasowych o regulowanym tłumieniu. Pojawiły się dążenia do wykreślenia jednego z tych odniesień z Dziennika Urzędowego przy użyciu procedury sprzeciwu formalnego.

Symulator głowy

Źródło: BGIA

Hałas Istnienie dwóch norm, które regulują to samo zagadnienie jest naruszeniem zasad normalizacji, ponieważ jest to wbrew zasadzie jednolitości i wolności sprzeczności w zespole norm. Jednak od kilku lat istnieją dwie normy regulujące badania nauszników przeciwhałasowych o regulowanym tłumieniu. Zakres tych norm pokrywa się, a metody badań prowadzą do otrzymywania różnych wyników:

- w normie PN-EN 352-4:2001 Ochronniki słuchu - Wymagania bezpieczeństwa i badania - Część 4: Nauszniki przeciwhałasowe o regulowanym tłumieniu, tłumienie mierzone jest przy pomocy mikrofonów umieszczonych w uchu.
- w normie EN ISO 4869-4:2000 Pomiar efektywnych poziomów ciśnienia akustycznego nauszników przeciwhałasowych z układem odtwarzania dźwięku o regulowanym tłumieniu badania przeprowadzana się przy użyciu symulatora głowy.

Problem jednak nie kończy się w tym momencie: oba dokumenty to normy zharmonizowane z dyrektywą 89/686/EWG.¹

Braki w normie EN ISO 4869-4:2000

Dr Martin Liedtke², przedstawiciel środowiska BHP we właściwym Komitecie Normalizacyjnym ma jasną odpowiedź na pytanie, którą z norm należałoby wykreślić. W komentarzu dla Komisji Ochrony Pracy i Normalizacji przedstawia 3 główne słabości EN ISO 4869-4:

- według wprowadzenia do normy, dokument ten jest raportem technicznym, a nie normą, ponieważ stosowanie modelu głowy nie jest w pełni rozwinięte (np. materiał, z którego jest wykonana oraz wymiary nie odpowiadają uchu ludzkiemu)
- model głowy nie został zaprojektowany w tym właśnie celu, otrzymane wyniki badań nie są ani reprezentatywne dla ekspozycji użytkownika, ani odpowiednio odtwarzalne
- metoda badań prowadzi do przeszacowania właściwości ochronnych badanego ochronnika słuchu. Zostało to potwierdzone przez Instytut Bezpieczeństwa i Zdrowia w Pracy (BGIA) Niemieckiego Zakładu Społecznego Ubezpieczenia Wypadkowego (DGUV).

Specjaliści są świadomi problemu

Eksperti zgadzają się, że preferowana powinna być metoda badań zawarta w normie PN-EN 352-4. Europejskie jednostki badawcze zalecają, aby badania typu nauszników przeciwhałasowych przeprowadzane były wyłącznie w zgodzie z normą PN-EN 352-4, tj., aby poziom hałasu mierzony był w uchu człowieka³. Odrzucają zapisy zawarte w normie EN ISO 4869-4, według których do badań stosuje się model głowy. W decyzji z dnia 15 grudnia 2005 r. Komitet Stały ds. dyrektywy 89/686/EWG wyraził poparcie dla tej oceny (cf. ibid).

Po przeprowadzeniu rewizji normy we wrześniu 2007 r., komitet normalizacyjny ds. akustyki, redukcji hałasu i drgań (NALS) Niemieckiego Instytutu Normalizacyjnego (DIN) jednogłośnie zalecił wycofanie normy EN ISO 4869-4. Nawet międzynarodowy komitet normalizacyjny (ISO/TC 43/SC 1) rozważa obecnie stosowanie metody opartej na użyciu mikrofonu umiejscowionego w uchu ludzkim dla serii norm EN ISO 4869.

Poprawiona część 3 normy EN ISO 4869 ukała się we wrześniu 2007 r. W część 1, dotyczącej zakresu, jasno stwierdzono, że metoda badań zawarta w EN ISO 4869-4 (metoda z użyciem modelu głowy) może być stosowana tylko do badań porównawczych dla różnych wyrobów, a nie jako podstawowe badanie oceny typu. Dane dotyczące wydajności otrzymane za pomocą tej metody nie będą przytaczane jako reprezentatywne dla tłumienia hałasu przez nauszniki w uchu rzeczywistym, ani dla poziomu ochrony zapewnianej przez nauszniki.

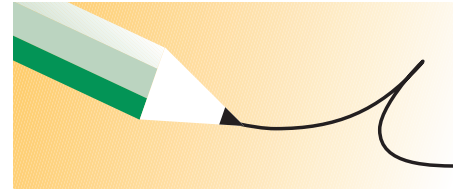
Aby zachować jasność sytuacji prawnej związanej z domniemaniem zgodności, przedstawiciele środowiska BHP uważają, że konieczne jest wycofanie normy EN ISO 4869-4 z listy norm zharmonizowanych z dyrektywą 89/686/EWG. Jeśli norma nie zostanie wycofana przez CEN, powinien zostać zgłoszony sprzeciw formalny, w celu wycofania normy.

Ulrich Babmberg
babmberg@kan.de

¹ Cf. Dziennik Urzędowy Unii Europejskiej, Nr C 63 z dnia 8 marca 2008 r., str. 47 i 55.

² Dr Martin Liedtke, BGIA - Instytut Bezpieczeństwa i Zdrowia w Pracy Niemieckiego Zakładu Społecznego Ubezpieczenia Wypadkowego (DGUV), kierownik działu Ergonomii oraz Czynniki Fizycznych i Środowiskowych, Przewodniczący Komitetu Technicznego CEN nr 159 ds. ochronników słuchu, email: martin.liedtke@dguv.de

³ Zalecenia nr CNB/P/04.015 Grupy Pionowej 4 „Ochronniki Słuchu” Komitetu Horyzontalnego Jednostek Notyfikowanych dla dyrektywy 89/686/EWG, http://ec.europa.eu/enterprise/mechanism/equipment/ppe/vertical_rfu.pdf

Niesatysfakcjonujące nowe rozporządzenie dotyczące wyrobów budowlanych

W maju 2008 roku Komisja Europejska przyjęła i opublikowała projekt rozporządzenia dotyczącego wyrobów budowlanych. Państwa członkowskie UE mają teraz możliwość przedstawienia swoich opinii grupie roboczej Rady UE, która pracuje obecnie nad propozycją Komisji.

Tak jak w dyrektywie dotyczącej wyrobów budowlanych, w nowym rozporządzeniu nie znalazły się zagadnienia bezpieczeństwa i higieny pracy. Nie ma w nim żadnych przepisów regulujących bezpieczne użytkowanie wyrobów budowlanych. Ponadto nie przewiduje ono już stosowania znaku CE do wykazywania zgodności z odpowiednimi wymaganiami innych dyrektyw. Jednocześnie, zgodnie z artykułem 48, państwa członkowskie powinny interweniować, w przypadku gdy wyroby budowlane stanowią zagrożenie dla zdrowia i bezpieczeństwa człowieka, mimo że są zgodne z przepisami zawartymi w rozporządzeniu.

KAN prowadzi obecnie starania, aby dodać do rozporządzenia nowe zapisy. Na ich podstawie wyroby używane do wznoszenia struktur budowlanych musiałyby być bezpieczne podczas transportu, przenoszenia i stosowania. W przypadku działalności normalizacyjnej, KAN opowiada się za dodatkowymi zapisami w rozporządzeniu, na podstawie których wyroby budowlane musiałyby spełniać wszystkie wymagania innych dyrektyw, w których zakres się wpisują, a znak CE oznaczałby zgodność w tymi wymaganiami, tak jak dotychczas. Wyroby budowlane sprzedawane użytkownikom końcowym musiałyby spełniać również wymagania zawarte w dyrektywie dotyczącej ogólnego bezpieczeństwa wyrobów.

EUROSHNET organizuje III Europejską Konferencję

Już po raz trzeci EUROSHNET organizuje Europejską konferencję na temat normalizacji, badań i certyfikacji w obszarze bezpieczeństwa i higieny pracy. Po konferencji w Dreźnie (2001) i Paryżu (2005), tegoroczna konferencja odbędzie się w dniach 11-12 września 2008 r. w Krakowie. Konferencja skierowana jest do decydentów oraz instytucji i organizacji zaangażowanych w działalność związaną z bezpieczeństwem i higieną pracy, przedstawicieli stowarzyszeń pracodawców, związków zawodowych, a także przemysłu i handlu.

Pod hasłem „**Bezpieczniejsze wyroby dla konkurencyjnych miejsc pracy**” przedstawione zostaną nowe osiągnięcia w ustawodawstwie europejskim oraz ich wpływ na normalizację, produkcję, badania i certyfikację wyrobów. Przeanalizowane zostanie również znaczenie bezpiecznych wyrobów dla konkurencyjności miejsc pracy. Program konferencji oraz więcej informacji dostępny jest pod adresem: www.ciop.pl/EUROSHNET2008.

W dniu 10 września 2008 r. eksperci zarejestrowani w sieci EUROSHNET (www.euroshnet.org) spotkają się po raz drugi, aby wymienić się doświadczeniami i przedyskutować perspektywy na przyszłość.

Coraz więcej niebezpiecznych wyrobów wykrywanych przez nadzór rynku

Według rocznego raportu Komisji Europejskiej liczba zgłoszeń w systemie wczesnego ostrzegania o niebezpiecznych produktach – RAPEX potroiła się pomiędzy 2004 a 2007 rokiem, wynosząc obecnie 1605. 163 zgłoszenia pochodzą z Niemiec. Według raportu ilość produktów wycofanych w rynku wzrosła o 53% pomiędzy 2006 a 2007 rokiem. Najczęściej zgłaszanym wyrobem były zabawki, następnie pojazdy silnikowe, urządzenia elektryczne i kosmetyki.

Według komisarza UE ds. ochrony konsumentów, najnowszy raport dotyczący systemu RAPEX pokazuje, że wykrywanych jest coraz więcej wyrobów potencjalnie

szkodliwych, które są niszczone zanim zdążą narazić na szkodę konsumentów w Unii Europejskiej. Jednocześnie poinformowała ona o nowych inicjatywach w tym obszarze, w tym jeszcze większą wymianę informacji pomiędzy Unią Europejską, Stanami Zjednoczonymi a Chinami.

Pełen tekst raportu: http://ec.europa.eu/consumers/safety/rapex/docs/rapex_annualreport2008_en.pdf

Publikacje

Nowa dyrektywa maszynowa

Jakie zmiany pojawią się w normalizacji związanej z bezpieczeństwem i higieną pracy wraz z nową dyrektywą maszynową 2006/42/WE? Odpowiedź na to pytanie można znaleźć w nowej broszurze informacyjnej opublikowanej wspólnie przez KAN i Europejski Instytut Związków Zawodowych (European Trade Union Institute - ETUI). W przypadku Załącznika I do dyrektywy, który zawiera zasadnicze wymagania dotyczące zdrowia i bezpieczeństwa, w broszurze znajdziemy stary i nowy tekst w formie tabeli, z wyraźnym wyszczególnieniem działów, wraz z komentarzem. W przypadku podstawowego tekstu dyrektywy oraz pozostałych załączników nacisk położono na najważniejsze zmiany. Broszura dostępna jest w języku angielskim, niemieckim i francuskim (każda wersja językowa ma ok. 120 stron). Można zamówić ją bezpłatnie w sekretariacie KAN lub pobrać ze strony www.kan.de (Publikacje → Raporty KAN).

Internet

www.safetyreport.tv/bg

Na stronie tej znajdują się krótkie filmy o charakterze informacyjnym, objaśniające zasady oznakowania CE dla maszyn i urządzeń, oceny zgodności oraz funkcjonowania środowiska BHP w kontekście bezpieczeństwa maszyn w UE. Filmy te zostały wyprodukowane pod nadzorem branżowych stowarzyszeń zawodowych ubezpieczenia wypadkowego oraz prewencji (BG) ds. budowy maszyn i przemysłu metalowego oraz produkcji stali i żelaza.

IMPREZY

Informacja	Temat	Kontakt
01.07.08 Leinfelden- Echterdingen	DIN-Tagung CE-Kennzeichnung – Fremdkontrolle oder Eigenverantwortung	DIN-Tagungen & DIN-Seminare Tel.: +49 30 2601 2484 www.beuth.de
03.07. - 05.07.08 Dresden	Seminar Interkultureller Dialog in Arbeit und Gesundheit Deutsch, English	BGAG Dresden / OSHA Tel.: +49 351 457-1612 www.bgag-seminare.de > Seminardatenbank 910011
06.08. - 08.08.08 Dresden	Seminar Kleine und mittlere Unternehmen für Sicherheit und Gesundheit gewinnen	BGAG Dresden Tel.: +49 351 457 1900 www.bgag-seminare.de > Seminardatenbank 700048
17.08. - 22.08.08 Kuopio (FIN)	Seminar Occupational Dermatology with second course on Chemistry of Contact Allergy	FIOH Tel.: +358 30 474 2288 www.niva.org/courses/2008/2008_occupational %20_dermatoses.htm
18.08. - 22.08.08 Dresden	Seminar Englisch für Mitarbeiter im Arbeitsschutz - Fit for International Conferences	BGAG Dresden Tel.: +49 351 457 1918 www.bgag-seminare.de > Seminardatenbank 510034
11.09. - 12.09.08 Kraków	Conference / Konferencja / Konferenz Bezpieczniejsze wyroby dla konkurencyjnych miejsc pracy III Europejskiej Konferencji na temat normalizacji, badań i certyfikacji English, Polski, Français, Deutsch	CIOPI Tel.: +48 22 623 36 78 www.ciop.pl/16650.html
16.09. - 18.09.08 Dresden	Seminar Sichere Produkte in Verkehr bringen: Die praktische Umsetzung des Geräte- und Produktsicherheitsgesetzes	BGAG Dresden Tel.: +49 351 457 1618 www.bgag-seminare.de > Seminardatenbank 500018
07.10. - 10.10.08 Hamburg	Messe + Kongress / Fair + Congress Arbeitsschutz Aktuell 2008	Hinte Messe GmbH Tel.: +49 721 93133 720 www.arbeitsschutz-aktuell.info
27.10. - 29.10.08 Dresden	Seminar Grundlagen der Normungsarbeit im Arbeitsschutz	BGAG Dresden Tel.: +49 351 457 1970 www.bgag-seminare.de > Seminardatenbank 700044
22.10.08 Berlin	Seminar Das neue Geräte- und Produktsicherheitsgesetz (GPSG): Inhalte - Ziele - praktische Umsetzung - Haftung	Bundesanstalt für Arbeitsschutz und Arbeitsmedizin Tel.: +49 231 9071 2219 www.baua.de/nn_51196/de/Aktuelles-und-Termine/ Veranstaltungen/2008/10.22-GPSG.html

Zdrój: KANBrief 2/08

IMPRESSUM

Verein zur
Förderung der
Arbeitssicherheit in
Europa

Edytor: Verein zur Förderung der Arbeitssicherheit in Europa e.V. (VFA) za pomocą funduszy Federalnego Ministerstwa Pracy i Spraw Socjalnych; **Redakcja:** Kommission Arbeitsschutz und Normung (KAN), Biuro KAN – Sonja Miesner, Michael Robert; **Dyrekcja:** Dr.-Ing. Joachim Lambert, Alte Heerstr. 111, D - 53757 Sankt Augustin; **Tłumaczenie:** Katarzyna Buszkiewicz-Seferyńska, Krzysztof Makowski; **Wydanie kwartalnie, bezpłatnie** Tel.: +49 (0) 2241 - 231 3463 Fax: +49 (0) 2241 - 231 3464 Internet: www.kan.de E-Mail: info@kan.de